

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd



Teze bakalářské práce

"Dobrovolná skromnost" jako varianta životního stylu

Tomáš Šebek

2015 ČZU v Praze

Souhrn

Předmětem této bakalářské práce je objasnění pojmu dobrovolné skromnosti. Práce se dělí na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je vysvětlena důležitost dobrovolného sebeomezování, protože tím se může zabránit vyčerpání zdrojů naší planety, kterou ohrožuje ekologická krize. Je popisován způsob života lidí, kteří jsou ochotni dobrovolně se omezit ve spotřebě a konzumu z vlastního přesvědčení, nikoli z ekonomického nebo jiného důvodu. V praktické části bude pomocí dotazníkového šetření zjištěno, zda si lidé uvědomují současný stav naší planety, zda vůbec rozumí pojmu „dobrovolná skromnost“. Šetření se zaměří také na to, do jaké míry se oslovení respondenti chovají ekologicky a jaké pohnutky je k tomu vedou.

Klíčová slova: Dobrovolná skromnost, ekologie, konzumní život, kvalita, minimalisté

Cíl práce a metodika

Cílem práce je vysvětlit pojem dobrovolná skromnost. Zjistit, v kterých činnostech jsou lidé ochotni se nejčastěji omezovat a v kterých nikoli. Poukázat na fakt, jak ovlivňují různé faktory, například věk, povolání atd., styl života. Dále také se dozvědět, jaké jsou nejčastější pohnutky a motivace k dobrovolnému sebeomezování.

První část této bakalářské práce představuje teoretickou část. Je rozdělena do dvou oddílů. V prvním oddílu vysvětluje koncept životního stylu a jednotlivé faktory, které ho mají schopnost ovlivňovat. Druhý oddíl této kapitoly vysvětluje pojem dobrovolná skromnost. V druhém oddíle jsou rozebírány možné způsoby skromnějšího života. Tato kapitola byla zpracována pomocí odborné literatury a byla použita metoda deskripce. Druhá část je zpracována pomocí kvantitativního výzkumu, konkrétně dotazníku, který byl zaměřen na typologicky širokou škálu lidí. Kvantitativní výzkum byl zvolen a sestaven na základě odborné literatury. Výsledky dotazníkového šetření byly analyzovány, srovnávány a následně vyhodnoceny. Závěrem budou shrnuty a popsány nejdůležitější poznatky z práce, zároveň pomocí metody dedukce uvedeny návrhy a doporučení pro možné zlepšení současné situace.

Výsledky a závěr

V této práci je poukázáno na „dobrovolnou skromnost“ jako variantu životního stylu. Důležitost tohoto životního stylu je neoddiskutovatelná. Současný svět je sužován ekologickou krizí a tento životní styl může pomoci zastavit nebo alespoň přibrzdit tento globální problém. Cílem teoretické části bylo objasnit, co znamená pojem dobrovolná skromnost a jak je možné uskromnit lidské chování tak, aby bylo více v souladu s přírodou. Zajímavou skutečností je, že 63 % respondentů již vědělo, co pojem dobrovolná skromnost znamená.

Anketnímu šetření ukázalo, v jaké činnosti jsou lidé ochotni se omezit z ekologických důvodů. Lidé jsou ochotni se nejvíce omezovat při třídění běžného odpadu, jako je plast, sklo a papír. Tuto činnost provádí až 75 % respondentů. Druhým nejrozšířenějším ústupkem, který jsou lidé ochotni vykonávat, je třídění kovů, což uvedlo 35 % respondentů. Naopak nejméně se omezují při rozhodování mezi jízdou autem či využitím MHD. Z ekologických důvodů volí MHD pouhých 7 % respondentů. Pouhých 9 % respondentů necestují na dovolenou zbytečnou dálku, čímž je myšleno letecky, z ekologických důvodů. Nejčastějším důvodem k dobrovolnému sebeomezování, jak vyplynulo z ankety, jsou peníze a láska k přírodě.

Po srovnání výsledků bylo možné říci, že styl života ovlivňují různé faktory. Nejprve byla potvrzena hypotéza, která vychází z předpokladu, že lidé pocházející nebo žijící v obci, mají větší vztah k přírodě a větší zájem o ekologický způsob života, než lidé z měst. Dalším faktorem ovlivňující životní styl byl věk, protože bylo prokázáno, že lidé starší 40 let jsou ohleduplnější k životnímu prostředí, než lidé mladší. Také bylo prokázáno, že ženy jsou ochotny se více uskromnit než muži.

Naopak zajímavé bylo zjištění, že vzdělání a znalosti ohledně horšícího se životního prostředí nemají vliv na lepší chování vůči přírodě. Bylo vyvráceno, že více vzdělaní lidé jsou ochotni více omezit spotřebu v zájmu ochrany životního prostředí než méně vzdělaní. A totéž bylo vyvráceno i u lidí, kteří si uvědomují problém zhoršujícího se životního prostředí, oproti lidem co si tento problém neuvědomují, nehledě na výši jejich vzdělání.

Dle mého názoru je důležité rozšířit výuku ve školách, aby se děti učily o problémech zhoršujícího se životního prostředí, možných následcích a také způsobech, kterými je možné zlepšit nevyhovující stav. Tyto informace by mohli být vysvětlovány v předmětech, jako je občanská výchova, chemie nebo biologie. Neopomíjel bych důležitost rozvíjet informace o ekologii v dospělosti. Například besedy o správném ekologickém chování pořádané státem, městem, obcí, zaměstnavatelem či jiným subjektem, které by mohli být vedeny nějakým ekologickým sdružením. Nezbytnou součástí bude vyvíjet technologie, které jsou ekologicky šetrné. Zejména v oblasti automobilového průmyslu. Využívání automobilu je považováno za hlavní zdroj znečištění biosféry. Přitom pouze každý čtvrtý člověk by byl ochotný vzdát se automobilu.

Toto téma je velice obsáhlé a zasloužilo by si další zkoumání. Zajímavé by bylo nalezení dalších faktorů, které ovlivňují rozhodnutí lidí žít v souladu s přírodou. Nebo zkoumání a objevování důvodů, proč lidé nejsou ochotni uskromnit se v nějaké konkrétní oblasti zkoumání. Například plýtvání zdroji pitné vody by bylo velice zajímavé téma, které by si zasloužilo další rozšíření, neboť světu hrozí, že bude nedostatek zdrojů pitné vody. Nebo naopak podívat se na problém z jiného pohledu. Zaměřit se na konzumní způsob života, objevit faktory, které ovlivňují lidské myšlení a nutí ho k přehnané spotřebě a objevit způsob, jak proti tomu bojovat.

Seznam vybraných použitých zdrojů

BABAUTA, Leo. *The simple guide to a minimalist life*. 1. vyd. New York: Walking Lion Press, 2011, 84 s. ISBN 1434103110.

KOHÁK, Erazim. *Zelená Svatozář, kapitoly z ekologické etiky*. 3. vyd. Praha: A. Miltová, J. Ryba, 2000. str. 204. 80-85850-86-9.

LIBROVÁ, Hana. *Pestří a zelení: Kapitoly o dobrovolné skromnosti*. 1. vyd. Brno: Veronica, Hnutí duha, 1994, 218 s. ISBN 80-85368-18-8.

LIBROVÁ, Hana. *Vlažní a váhaví: (kapitoly o ekologickém luxusu)*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, 2003, 319 s. Společensko-ekologická edice, sv. 8. ISBN 8072391496.